

**Tips &
Tricks**

**De weg naar
PRRS-vrije biggen**
Bepaal de PRRSv-status
op uw bedrijf.

Nummer 22

PRRS in beeld brengen op uw bedrijf

Het PRRS virus, ook bekend als Abortus Blauw, brak het eerst uit eind jaren 80 in België. Sindsdien is PRRSv één van de meest besproken ziekten onder de varkens. Vruchtbaarheidsproblemen zoals abortus en vroeggeboorte, meer doodgeboren en zwakgeboren biggen in de kraamstal, hoest en wegkwijners in de biggenbatterij ... Daarenboven maakt deze kiem als het ware 'de weg vrij' zodat ook andere ziekteverwekkers vat krijgen op het dier. Deze ziekte kost de sector handen vol geld en daarom spoort de nieuwe Europese verordening (the Animal Health Law) alle landen van de Europese Unie aan tot een actieve aanpak van het virus. Verschillende spelers binnen de sector waaronder DGZ zijn hier al mee aan de slag. Door een gerichte aanpak van PRRSv op uw bedrijf kunt u dus ook een steentje bijdragen, maar zal u vooral de gunstige economische impact ervan ervaren.

1. Wat is de weg naar PRRS-vrije biggen?

Ons advies om PRRS-vrije biggen te bekommen, leggen we uit in deze reeks Tips & Tricks bestaande uit 3 delen. In dit eerste deel wordt besproken hoe u de PRRSv-status op uw bedrijf kunt bepalen. Dit is noodzakelijk voor een gerichte en doeltreffende aanpak. In het tweede deel ligt de focus op de juiste testen. Denk dus goed na over wat u wilt weten, welke test u inzet en wat er kan interfereren met de resultaten. In het derde en laatste deel bespreken we belangrijke richtlijnen in de aanpak van PRRSv. Hierbij wordt de nadruk gelegd op monitoring, waarbij belangrijke controlepunten worden behandeld en naar gelang de situatie wordt toegelicht.

2. Hoe bepaal ik de PRRSv-status op mijn bedrijf?

De reden waarom u op uw bedrijf de PRRSv-status wil weten is situatieafhankelijk. Gebrek aan uniformiteit en hoest in de varkens? Zijn er abortussen of vroeggeboorten bij de zeugen? Zijn er andere problemen die vermoeden dat PRRSv een rol speelt op uw bedrijf? Of vraagt de koper van uw biggen naar de PRRSv-status van de varkens? Afhankelijk van de insteek wordt bepaald welke controlepunten er initieel worden gekozen.

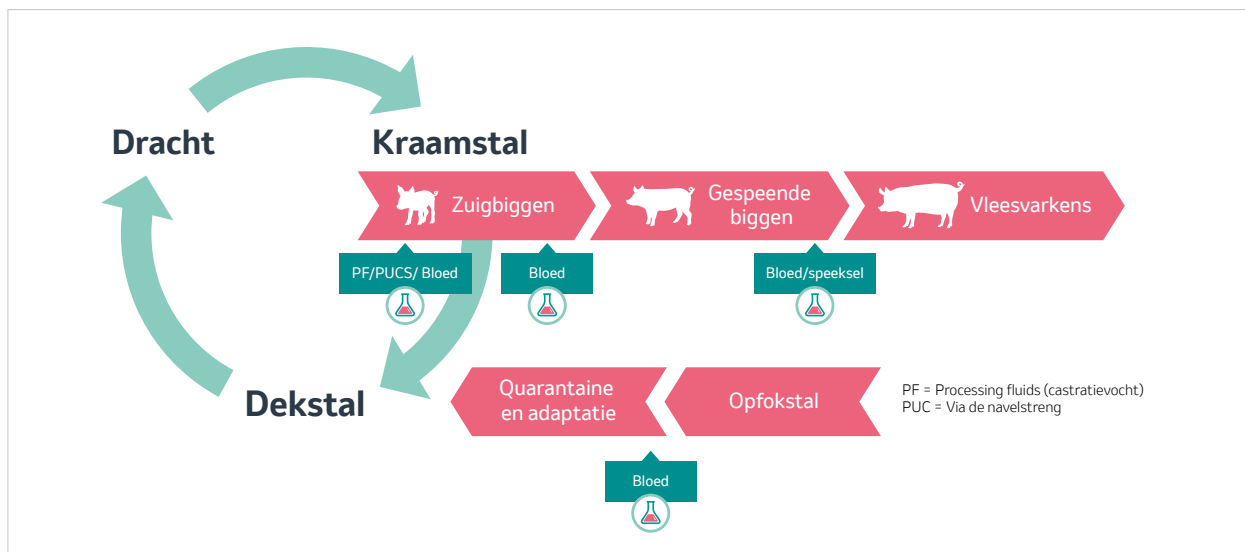
Ik heb klinisch gezonde biggen maar hoe zit het met PRRSv op mijn bedrijf?

Als bijvoorbeeld een koper de PRRSv-status van de aangekochte biggen wil weten, dan kunnen **10 weekse biggen** beschouwd worden als de aangewezen bemonsteringsgroep. Als het resultaat gunstig is, zegt dit iets over de stabiliteit van biggen en de zeugenstapel op uw bedrijf. Indien het resultaat ongunstig is, dan moet 'stroomopwaarts' worden gezocht waar de infectie start. Dus ook als u geen grote problemen opmerkt en u wenst te weten of PRRSv al dan niet speelt op uw bedrijf, zijn de 10 weekse biggen een goede eerste controlepunt.

Ik vermoed dat PRRSv circuleert op mijn bedrijf. Hoe kan ik de PRRSv-status bepalen?

Het kan zijn dat u symptomen ziet die u doen vermoeden dat PRRSv een rol speelt op uw bedrijf. Hierbij adviseren wij een verticale screening. Dit betekent dat op eenzelfde moment stalen genomen worden van meerdere controlepunten.

In figuur 1 is de bedrijfsdynamiek weergegeven van zeugen, biggen en vleesvarkens. De rode bloedbuisjes staan op de plaats van vier mogelijk belangrijke controlepunten.

Figuur 1: Belangrijke controlepunten bij de bepaling van PRRSv-statusbepaling.

De staalname kort na de geboorte heeft als doel viremische biggen op te sporen. Dit zijn biggen die tijdens de dracht geïnfecteerd worden met PRRSv en dus bij de geboorte het virus reeds met zich meedragen. Zij vormen een risico voor verdere verspreiding van het virus. Als staalname worden hier processing fluids (castratievocht) of soms navelstrengbloed (PUCS) verzameld. De aanwezigheid van PRRSv bij deze jonge biggen geeft informatie over de **stabiliteit bij de zeugen** maar ook over **de te verwachte stabiliteit bij de biggen**. Het is een zeer waardevol controlepunt.

Het grootste risico op spreiding van ziektekiemen zit in het mengen van biggen. Combineer dit met veel veranderingen zoals het verhoeken naar een andere omgeving, ander voeder, andere groepsgenoten etc. en er ontstaat een explosie aan ziektekiemen. Dit maakt van het speenmoment een kritieke periode en verklaart waarom een **staalname rond 4 weken** een derde belangrijk controlepunt is.

Rond de leeftijd van 6 à 7 weken verdwijnt de bescherming die de biggen via de biest van de zeug hebben meegekregen en daarmee worden ze - zonder bescherming van een vaccin - zeer gevoelig voor PRRSv waardoor we weer komen tot de staalname rond **10 weken** (zie eerdere toelichting).

Het screenen van **gelten bij aankomst** kan een nuttig aanvullend controlepunt zijn als er een onstabiele circulatie is van PRRSv bij de zeugen.

3. Wanneer heb ik een representatieve staal?

Om een goed inzicht te krijgen in PRRSv-status op uw bedrijf is het belangrijk dat u **voldoende stalen** neemt. Het juiste aantal stalen wordt bepaald door het percentage varkens dat de ziekte heeft (= de prevalentie) en de kwaliteitsparameters van de ingezette test. Zo worden bij het opsporen van viremische biggen vaak processing fluids (PF) gebruikt omdat slechts een paar besmette biggen geboren worden per groep dus moeten er heel veel stalen genomen worden om deze biggen niet te missen. Deze processing fluids zijn namelijk een mengstaal van de helft van de biggen in uw kraamafdeling. In tabel 1 wordt een voorbeeld van een bemonsteringsschema weergegeven.

Controlepunt	Soort medium	Aantal stalen	Test*
Eerste levensweek van de biggen	Processing fluids	Elke week	PCR
Biggen rond 4 weken leeftijd	Serum	30	PCR
Biggen rond 10 weken leeftijd	Serum	20	PCR
	Oral fluids	4	PCR
Gelten bij aankomst	Serum	5	PCR en ELISA

Tabel 1: voorbeeld van een bemonsteringsschema (*meer over PCR en ELISA in onze volgende Tips & Tricks!)

Ook de **manier van de staalname** is belangrijk. Schenk daarom extra aandacht aan **hygiëne** bij het nemen van oral fluids (speekselstalen) en processing fluids zodat er zich geen contaminatie kan voordoen. Wilt u graag meer informatie over het correct nemen van deze stalen, ga naar <https://nl.msd-animal-health.be/varkens/prrs-vrij> en bekijk de vlogs.

OM TE ONTHOUDEN

1. Wat is de weg naar PRRS-vrije biggen?

Dit proces wordt in 3 delen toegelicht. In dit eerste deel wordt dieper ingegaan op een statusbepaling van PRRSv op uw bedrijf.

Waar, wanneer en hoe kunt u het best de stalen nemen?

2. Hoe bepaal ik de PRRSv-status op mijn bedrijf?

Algemeen zijn er 4 mogelijke controlepunten:

- Bij biggen **kort na geboorte**
- Bij biggen rond **4 weken** leeftijd, enkele dagen na spenen
- Bij biggen rond **10 weken** leeftijd, voor het verhokken naar de afmest
- Bij **gelten bij aankomst** in quarantaine

Het bepalen van de belangrijke controlepunten is **situatieafhankelijk**.

1. Ik heb klinisch gezonde biggen maar hoe zit het met PRRSv op mijn bedrijf?

Hier kan een staalname op **10 weekse biggen** voldoende zijn omdat u hier meteen iets weet over de stabiliteit van de biggen en tevens van de zeugen. Bij een ongunstig resultaat is het advies **'stroomopwaarts'** te zoeken naar de oorzaak van de circulatie.

2. Ik vermoed dat PRRSv circuleert op mijn bedrijf.

Hoe kan ik de PRRSv-status bepalen?

Afhankelijk van de vastgestelde problemen kunnen belangrijke controlepunten vastgelegd worden. Veelal wordt meteen een verticale screening uitgevoerd waarbij in de biggenbatterij **rond 4 en 10 weken** leeftijd stalen worden genomen. Een staalname van biggen **kort na de geboorte** is echter ook erg belangrijk om de aanwezigheid van viremische biggen uit te sluiten. Aansluitend kunnen de **gelten bij aankomst** bemonsterd worden om de gezondheidsstatus na te kijken.

3. Wanneer heb ik een representatief staal?

Om een correcte weergave te krijgen van de PRRSv-status moeten voldoende stalen op een correcte wijze genomen worden. Dus beter enkele stalen te veel dan enkele te kort!

Wilt u graag nog meer info, ga naar <https://nl.msd-animal-health.be/varkens/prrs-vrij> en bekijk de vlogs.

Parasite Control

Reproductive Performance

Intestinal Health

Lung Health

Neonatal Health